

Inrichtingsplan
Landschapsbeheer Gelderland

Naam : Fam. Gerritsen
Straat : Hoevesepad 2
Postcode : 6851 EW
Plaats : Huissen

E-mail : johngerritsen@zonnet.nl
Telefoon : 06-37352564

Landschapsbeheer Gelderland
Rosendaal 2^a
6891 DA Rozendaal
Contactpersoon: Ing. R. Borkes
Datum: 3 augustus 2017

Zorg voor ons landschap
MAAK JE ERF GOED

Landschapsbeheer Gelderland maakt deel uit van een samenwerkingsverband van twaalf provinciale organisaties: Landschapsbeheer Nederland. Zij streven naar behoud, beheer en ontwikkeling van een ecologisch cultuurlandschap met een streekeigen karakter. Het groen rond boerderijen, bedrijven en woningen maakt daar een belangrijk deel van uit. Natuurlijk groen rond huis en bedrijf, het erf in de ruimste zin van het woord, betekent meer dan een ideale woon- en werkomgeving. Het leidt tot evenwicht tussen mens en natuur. Landschapsbeheer Gelderland stimuleert ecologisch beheer van het erf door kennis en middelen ter beschikking te stellen en samen te werken met de eigenaren van de grond: particulieren, boeren en overheid.

1 Inleiding

Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) is in Gelderland de organisatie die zich inzet voor het cultuurlandschap. Het landschap met heggen, knotwilgen, boomgaarden en poelen. Wij hebben geen eigen terreinen en werken dus altijd samen met anderen. Dit kan een gemeente zijn, een particulier, vrijwilligers of met de provincie Gelderland. Veel van het landschap wordt in stand gehouden door vrijwilligers. Deze onmisbare krachten ondersteunen wij met kennis, kunde en gereedschap. SLG is vanwege de ideële doelstelling en de werkwijze hoe aan deze doelstelling gewerkt wordt een erkend goed doel met een CBF keur en in bezit van een provinciale erkenning als een Dienst van Algemeen Economisch Belang (DAEB). Dit maakt het mogelijk om een vaste beneficiënt te zijn van de Nationale Postcodeloterij.

Ook het particulier natuur,- en Landschapsbeheer op het eigen erf stimuleren we. Dit kan in (gemeentelijke) projecten zoals Dorpen in het Groen maar ook met individuele bewoners door hen te voorzien in advies en het ontwerpen van inrichtingsplannen.

Het nu voorliggende inrichtingsplan is een uitwerking van een ontwerp voor het erf van de fam Gerritsen, gelegen aan de Hoevesepad 2 in Huissen.

2. Inrichtingsplan

Hieronder worden de diverse nieuw aan te leggen landschapselementen tot in detail uitgewerkt en beschreven. Op de inrichtingskaart worden deze elementen eveneens weergegeven waarbij de beschreven objecten corresponderen met de nummers op de bijgevoegde kaart. In de bijlage van dit inrichtingsplan zijn de informatievellen opgenomen over de aanleg en beheer van de voorgestelde elementen.

1. Knip- en scheerheg

Aanleg nieuw element

Locatie	: Om de pruimengaard (zie tekening)
Lengte	: 90 meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 360 stuks
Soort	: Veldesdoorn (<i>Acer campestre</i>)
Maat	: 60-80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: nvt

2. Knip- en scheerheg

Aanleg nieuw element

Locatie	: Om de voortuin en om het terras aan de achterzijde (zie tekening)
Lengte	: 90 meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 360 stuks
Soort	: Gewone liguster
Maat	: 60-80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: nvt

Cultuurhistorische waarde

Knip- en scheerheggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Deze lijnvormige landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringde landschap. Nabij boerderijen en rondom boomgaard en moestuin waren veelal de heggen te vinden. Vaak diende de heggen als eigendoms- of perceelsscheiding. De doornige heg had daarnaast ook nog een belangrijke veekerende functie.

Langs de rivieren dienden de heggen om de waterstroom bij overstromingen te remmen en te verdelen, zodat het vruchtbare slib kon bezinken. Inmiddels zien we dat veel heggen bedreigd worden. Veel heggen zijn uit het landschap verdwenen door de komst van prikkeldraad, de ruilverkavelingen en achterstallig onderhoud. Alle redenen om de heg weer terug te brengen in het landschap. Heggen zijn namelijk nog altijd functioneel als windscherm en als veekering, ook bij hoge rivierwaterstanden zorgen ze voor een permanente afrastering. Daarnaast houden ze de grond vast en dragen ze bij aan een goede waterhuishouding.

Ook veel dieren hebben profijt van de aanwezigheid van een heg. Vogels gebruiken het als broedplaats; veel kleine zoogdieren vinden er voedsel en een schuilplaats en voor vleermuizen is een haag erg belangrijk als oriëntatiepunt.

3. Struweelhaag

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Achter de schuur, naast de bloemakker (zie tekening)
Lengte	:	15 meter
Plantrijen	:	2 Plantrijen
Plantwijze	:	2 stuks per meter per plantrij
Aantal	:	60 stuks
Soort	:	15 stuks vuilboom 15 stuks krent 15 stuks Gelderse roos 15 stuks hazelaar
Maat	:	60-80 cm lengte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	nvt

4. Struweelhaag

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Naast de achtertuin, in lijn met de haag om de voortuin (zie tekening)
Lengte	:	18+13=31 meter
Plantrijen	:	2 Plantrijen
Plantwijze	:	2 stuks per meter per plantrij
Aantal	:	124 stuks
Soort	:	25 stuks vuilboom 25 stuks krent 25 stuks Gelderse roos 25 stuks hazelaar 24 stuks veldesdoorn
Maat	:	60-80 cm lengte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievelen in de bijlage
Overig	:	nvt

Cultuurhistorische waarde

Gelderland kent een grote diversiteit aan lijnvormige landschapselementen, waaronder de vrij uitgroeïende haag en de struweelhaag.

De vrij uitgroeïende haag bestaat uit een enkele rij struiken die vrijuit kunnen groeien en de struweelhaag bestaat uit meerdere rijen. De functie van deze hagen was perceelsscheiding en veekering, daarom bestonden de hagen vroeger voornamelijk uit doornsoorten. Soms werden ook nog wat andere struiken en bomen in de haag aangeplant, denk hierbij aan hondsroos, sleedoorn, braam, wilg, eik of es. De hagen boden beschutting voor het vee en zorgden voor gebruikshout. Door de komst van het prikkeldraad, de schaalvergroting en de ruilverkavelingen zijn veel van deze elementen verdwenen. Vaak worden de termen heggen en hagen door elkaar gebruikt, en regionaal hebben ze soms verschillende betekenissen. De term heg gebruiken we voor strak geschoren elementen, de term haag gebruiken we voor de meer breed en hoog uitgroeïende elementen. Soms is er sprake van speciale beheervormen zoals bij het leggen of vlechten van hagen. Hagen hebben een grote natuurwaarde. Ze zijn vaak een schuilplaats voor veel vogels en kleine zoogdieren en vergroten daardoor de landschappelijke en ecologische variatie.

Struweelhaag

5. Houtsingel

Aanleg nieuw element

Locatie	: Noord-westhoek van het terrein (zie tekening)
Lengte	: 30 meter
Plantrijen	: 4 plantrijen
Plantwijze	: Driehoeksverband 1,50 m x 1,50 m
Aantal	: 80 stuks
Soort	: 15 stuks hazelaar 15 stuks zwarte els 15 stuks Gelderse roos 15 stuks vuilboom 10 stuks eenstijlige meidoorn 10 stuks kardinaalsmuts
Maat	: 60-80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: nvt

6. Houtsingel

Aanleg nieuw element

Locatie	: Noordzijde terrein, achter de bijenstal (zie tekening)
Lengte	: 26 meter
Plantrijen	: 4 plantrijen
Plantwijze	: Driehoeksverband 1,50 m x 1,50 m
Aantal	: 70 stuks
Soort	: 10 stuks hazelaar 10 stuks zwarte els 10 stuks Gelderse roos 10 stuks vuilboom 10 stuks eenstijlige meidoorn 10 stuks kardinaalsmuts 10 stuks gewone liguster
Maat	: 60-80 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: nvt

Cultuurhistorische waarde

Een houtwal is een lijnvormig door de mens opgeworpen zandlichaam waarop bomen en/of struiken groeien. De wallen dienden vroeger om vee binnen of wild buiten het omgeven gebied te houden. Houtwallen werden ten tijde van de ontginningen (middeleeuwen) op de hogere zandgronden aangelegd. Langs houtwallen vind je vaak aan één of beide zijden greppels. Deze werden gegraven om met de vrijkomende grond de wal op te kunnen werpen. De wallen waren tussen de 50 en 100 cm hoog.

Houtsingel

Een houtsingel is een lijnvormige aanplant van bomen en/of struiken van 4 tot maximaal 20 meter breed.

Houtsingels lijken veel op houtwallen. Er is echter geen sprake van een opgeworpen wal. Houtsingels werden vooral op de lagere zandgronden aangelegd, meestal parallel aan sloten. De singels leverden brand- en geriefhout, waaraan in het gemengde bedrijf grote behoefte was. Omdat de boer verschillende diktes hout nodig had, werd een hakhoutbeheer gevoerd. Door de komst van prikkeldraad, de schaalvergroting en ruilverkavelingen zijn vele kilometers van deze elementen verdwenen.

De houtwal en houtsingel hebben landschappelijk en ecologisch een belangrijke verbindende functie. Ze zijn tevens van belang voor vleermuizen om zich te oriënteren en als verbindingszone voor fauna. Bij de houtwal zorgt met name de wal voor extra ecologische waarde door de variatie in nat-droog en warm-koud.

7. Pruimenggaard

Aanleg nieuw element

Locatie	: Noordzijde erf, naast het huis en schuur (zie tekening)
Lengte	: 26 meter
Breedte	: 21 meter
Plantwijze	: Conform tekening, minimale plantafstand 8 meter.
Aantal	: 4 stuks
Rassen	: Zie plantsoenlijst
Maat	: hoogstam
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: nvt

8. Hoogstam boomgaard

Aanleg nieuw element

Locatie	: Ten zuiden van het erf (zie tekening)
Lengte	: 42 meter
Breedte	: 42 meter
Plantwijze	: Conform tekening, bomen 15 meter uit elkaar
Aantal	: 3 peren 4 appels
Rassen	: Zie plantsoenlijst
Maat	: hoogstam
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: nvt

Cultuurhistorische waarde

Al vele eeuwen wordt in Nederland fruit geteeld in hoogstamboomgaarden. Aanvankelijk waren het vooral kloosters, kastelen en landgoederen. Eind 19de eeuw begon een grote uitbreiding aan fruitboomgaarden. Onder invloed van de landbouwcrisis stapten veel agrariërs in het rivierengebied over van graanteelt naar hoogstamfruit. Een groot voordeel van het hoogstamfruit was dat er dieren onder konden grazen.

Vanaf 1950 is het areaal aan hoogstamboomgaarden flink achteruit gegaan, vanwege de opkomst van de moderne fruitteelt (laagstam).

Hoogstamboomgaarden hebben een grote ecologische waarde. Ze leveren nestgelegenheid aan allerlei vogels. De steenuil is een soort die graag broedt in holle takken van fruitbomen. Een heg om de boomgaard als windsingel vergroot de natuurwaarde van de boomgaard.

9. Knotbomen

Aanleg nieuw element

Locatie	: (zie tekening)
Lengte	: 105 meter
Plantwijze	: Conform tekening, circa 6 meter uit elkaar
Aantal	: 18 stuks
Soort	: Schietwilg (<i>Salix alba</i>)
Maat	: Staak of 250-350 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatie vellen in de bijlage
Overig	: nvt

10. Knotbomen

Aanleg nieuw element

Locatie	: Langs de perceelsgrens, achterzijde erf (zie tekening)
Lengte	: Circa 20 meter
Plantwijze	: Onregelmatig, minimaal 6 meter uit elkaar
Aantal	: 3 stuks
Soort	: Zwarte els
Maat	: 250-350 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatie vellen in de bijlage
Overig	: nvt

Cultuurhistorische waarde

Wilg, populier, es, els, eik en haagbeuk kwamen al voor het begin van onze jaartelling als knotbomen voor. Knotbomen deden dienst als grensafscheiding of als houtleverancier. De knotboom levert gemakkelijk oogstbaar hout op dat voor allerlei doeleinden werd gebruikt. Zo werd het gebruikt voor bezems, manden, oeverbeschoeiingen, takkenbossen en gebruikshout zoals hekken en gereedschapsstelen.

Oudere knotbomen herbergen allerlei planten en dieren. Het aantal diersoorten dat in een knotboom huist is zeer groot. Van de vele vogels die in een knotboom te vinden zijn, is de steenuil een van de trouwste bewoners.

Knotbomen

11. Solitaire boom

Aanleg nieuw element

Locatie	: In de achtertuin (zie tekening)
Plantwijze	: Solitair
Aantal	: 1 stuk
Soort	: Walnoot
Maat	: 10-12 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: nvt

12. Solitaire boom

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Naast de achtertuin, in het verlengde van het oprit (zie tekening)
Plantwijze	:	Solitair
Aantal	:	1 stuk
Soort	:	Kers - Bigareau napoleon
Maat	:	10-12 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	nvt

13. Bomen

Aanleg nieuw element

Locatie	:	In de houtsingel als overstaanders (zie tekening)
Plantwijze	:	Conform tekening, minimaal 10 meter uit elkaar
Aantal	:	2 stuks
Soort	:	Tilia cordata
Maat	:	10-12 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	nvt

14. Bomen

Aanleg nieuw element

Locatie	:	In de houtsingel als overstaanders (zie tekening)
Plantwijze	:	Conform tekening, minimaal 10 meter uit elkaar
Aantal	:	3 stuks
Soort	:	1 zoete kers 1 zomereik 1 gewone es
Maat	:	10-12 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	nvt

15. Solitaire boom

Aanleg nieuw element

Locatie	: In de struweelhaag, tegen de perceelsgrens (zie tekening)
Plantwijze	: Solitair
Aantal	: 1 stuk
Soort	: Zomereik
Maat	: 10-12 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: nvt

16. Solitaire boom, laanboom of boomgroep

Aanleg nieuw element

Locatie	: In de hoek van de voortuin (zie tekening)
Plantwijze	: Solitair
Aantal	: 1 stuk
Soort	: Mispel
Maat	: 10-12 cm stamomtrek op 1.10 cm hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	: nvt

Cultuurhistorische waarde

Een solitaire boom of bomengroep werd regelmatig in het weiland aangeplant als schaduw voor het vee of om het landschappelijke beeld compleet te maken. Ook werd een solitaire boom regelmatig op de hoek van het perceel aangeplant als afbakening (grensboom). Verder vindt men ook regelmatig solitaire bomen rondom het huis. Veel boomsoorten hadden een functie. Zo werd een walnoot vaak in de buurt van de keuken aangeplant omdat de walnoot muggen en vliegen weert en ook zorgde voor schaduw.

Laanbomen kennen een historische functie op bijvoorbeeld landgoederen en grotere boerderijen en buitenplaatsen als onder andere aankleding van wandellanen. Door deze aanplant ontstond er schaduw op het wandelpad. De welgestelde bewoners konden op deze manier geriefelijk wandelen zonder dat men werd gebruid door de zon. Iets wat in die dagen als teken van armoede werd gezien. De statigheid van een rij laanbomen werd door het gebruik van speciale soorten bomen versterkt.

Solitair boom

3. Plantsoenlijst

Onderstaande plantsoenlijst omvat de beplanting die nodig is om het voorgestelde plan uit te voeren. SLG biedt de mogelijkheid deze beplanting tegen een kleine eigen bijdrage aan te schaffen. Daartoe wordt in het najaar (december 2017) een uitdeeldag georganiseerd nabij ons kantoor in Rozendaal. De exacte datum waarop deze dag zal plaatsvinden is op dit moment nog niet bekend. Mocht u gebruik willen maken van dit aanbod, neem dan in september of oktober contact met ons op. We verwachten tegen die tijd ook de hoogte van uw eigen bijdrage vast te kunnen stellen.

Gerritsen			
Nederlandse naam		Maat	Aantal
Bosplantsoen			
Veldesdoorn	Acer campestre	60-80	384
Zwarte els	Alnus glutinosa	60-80	25
Krent	Amelanchier lamarckii	60-80	40
Hazelaar	Corylus avellana	60-80	65
Eenstijlige meidoorn	Crataegus monogyna	60-80	20
Kardinaalsmuts	Euonymus europaeus	60-80	20
Gewone liguster	Ligustrum vulgare	60-80	370
Vuilboom	Rhamnus frangula	60-80	65
Gelderse roos	Viburnum opulus	60-80	65
Veren			
Zwarte els (tbv knot)	Alnus glutinosa	250-350	3
Staken tbv knotboom aankoop	Salix alba	Staak	18
Boompalen			
Boompalen	Onbehandeld	8x250	20
Boombeschermer	Anti knob	78	20
Laanbomen			
Gewone es	Fraxinus excelsior	10-12	1
Zoete kers	Prunus avium	10-12	1
Walnoot	Juglans regia	10-12	1
Zomereik	Quercus robur	10-12	2
Winterlinde	Tilia cordata	10-12	2
Fruitbomen			
Appel	Cox's Orange Pippin(*)	hoogstam	1
Appel	Groninger Kroon*	hoogstam	1
Appel	Lemoenappel(*)	hoogstam	1
Appel	Zoete kroon*	hoogstam	1
Kers	Bigarreau Napoleon	hoogstam	1
Peer	Beurre Clairgeau	hoogstam	1
Peer	Conference*	hoogstam	1
Peer	Doyenne du comice	hoogstam	1
Pruim	Anna spath*	hoogstam	1
Pruim	Eldense Blauwe	hoogstam	1
Pruim	Opal*	hoogstam	1
Pruim	Reine Claude Verte	hoogstam	1
Mispel	Mespilus germanica	hoogstam	1